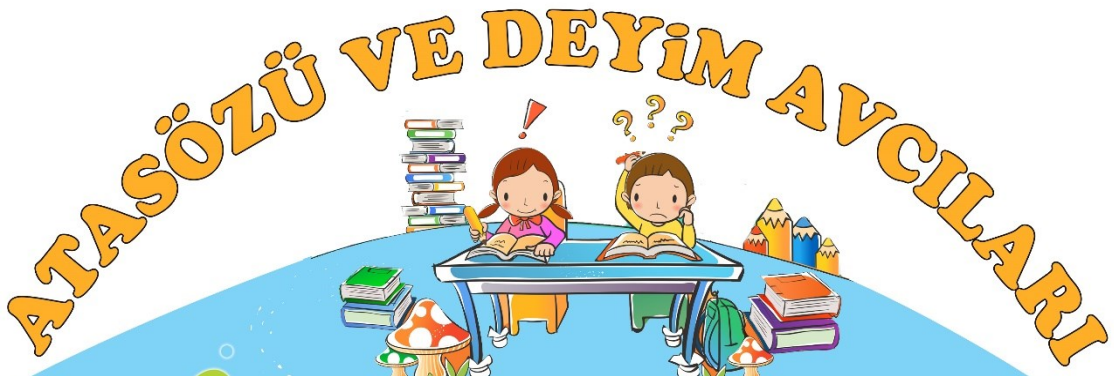

HARFLERİN DÜNYASINDAYIM

ATASÖZÜ VE DEYİM AVCILARI

EMEĞİ GEÇENLER

Atasözleri ve deyimlerimizin hazırlanmasında emeği geçen, değerli vakitlerini ayırarak büyük bir özveride bulunan, başta Üniversitemiz Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. Recep TOPARLI hocamız olmak üzere, Türkçe öğretmenlerimiz ve müdür yardımcılarımız Cefakâr GÜLBAHAR, Cengiz EKEN, Müjdat KILINÇ, Sabri KOÇ, Sezai DOĞAN'a ve programın hazırlanması ve tasarımı ile meşgul olan Mehmet Fatih DOĞUYURT ve Ahmet Turan ÖZYALÇIN'a emekleri için teşekkür ederiz.

Sivas İl Millî Eğitim Müdürlüğü

ATASÖZÜ VE DEYİM AVCILARI

BÖLÜM 1

ATASÖZLERİ

-ATASÖZLERİ-

4-Acele ile menzil alınmaz :

İvmekle daha çabuk sonuç alınır sanılmamalıdır.

5-Acele yürüyen yolda kalır :

İş yaparken acele eden şaşırır, işini bitiremez.

6-Acı acıyı keser, su sancıyı :

Bir güçlüğü yenmek için başka bir güç yola başvurulmalıdır.

7-Acı patlıcanı kırağı çalmaz :

Herhangi bir duruma alışkın olan kimseyi benzer kötü durumlar etkilemez.

9-Acıkmiş kudurmuştan

beterdir :

Uzun süre bir nesnenin yokluğunu çeken kimse, onu gördüğünde büyük bir istekle ona saldırır.

-ATASÖZLERİ-

12-Aç kurt aslana saldırır :

Açın gözü kararmıştır, karnını doyurmak için ölümü bile göze alarak kendisinden kat kat güçlü olan yaratıklarla boğuşur.

13-Aç tavuk kendini arpa ambarında sanır :

İnsanlar, yokluğunu, yoksulluğunu çektikleri şeyler için olmayacak hayaller, düşler kurar.

-ATASÖZLERİ-

**19-Adamın yere bakanından,
suyun yavaş akanından kork :**

Duygu ve düşüncelerini açığa
vurmeyen sessiz insan yavaş
akan derin su gibi tehlikelidir.

**20-Adı çıkmış dokuza, inmez
sekize :**

Birinin bir kere adı çıktıktan
sonra onun hakkındaki yaygın
inanç artık kolay kolay
düzelemez.

**21-Ağaca balta vurmuşlar
“sapı bedenimden” demiş :**
İnsana en yakını bile kötülük
edebilir.

25-Ağacı kurt, insanı dert yer :

Kurt ağacı nasıl içten içe
kemirirse dert de insanı içten içe
yer bitirir.

-ATASÖZLERİ-

27-Ağaç kökünden yıkılır :

Bir düzen, ayrıntıların değişmesiyle değil temelinin bozulmasıyla yıkılır.

28-Ağaç meyvesi olunca başını aşığı salar :

Yararlı eserler veren, bilgi ve erdemle donanmış kimse alçak gönüllü olur.

29-Ağaç ne kadar uzarsa göğe ermez :

İnsan ne kadar yükselirse yükselsin bir yerde durur.

30-Ağaç yaşken eğilir :

İnsanlar küçük yaşta kolay eğitilir.

31-Ağaçtan maşa olmaz :

Yeteneksiz, beceriksiz kimse önemli işlerde kullanılamaz.

32-Ağır git ki yol alasin :

Bir işte başarılı olmak isteyen kimse, ağır ağır ama güvenilir adımlarla yürümelidir.

33-Ağır otur ki bey desinler :

Ağırbaşlı ol ki büyüğümüz diye sana saygı gösterebilirler.

34-Ağlama ölü için, ağla deli için :

Yakınlarından biri ölenin acısı zamanla küllenir ancak bir yakını deli olanın acısı hiçbir zaman dinmez.

35-Ağır kazan geç kaynar :

Tembel olan işi geç yapar, ağırbaşlı insan çabuk öfkelenmez.

-ATASÖZLERİ-

36-Ağlamakla yâr ele geçmez :

Kişi çok sevdiği şeye yalnızca özlemini çekmekle kavuşamaz, onu elde etmenin yollarını bulmalıdır.

37-Ağlamayan çocuğu meme vermezler :

Hakkını aramasını bilmeyen kimsenin işi görülmez.

39-Ağlarsa anam ağlar, gayrısı yalan ağlar :

İnsanın sıkıntısını yürekten paylaşan yalnızca annesidir, diğerlerinin üzülmesi yüzeyseldir.

42-Ağustosta beyni

kaynayanın zemheride kazanı

kaynar :

Yazın çalışan kışın rahat eder.

44-Ağustosun yarısı yaz, yarısı

kıştır :

Ağustos ayının ortalarında yaz sıcakları azalır, serinlik başlar.

46-Akacak kan damarda durmaz :

Kişi, alın yazısında olanla kesinlikle karşılaşır.

47-Ak akçe kara gün içindir :

Çalışarak kazandığımız para, dar zamanımızda bizi sıkıntıdan kurtarır.

-ATASÖZLERİ-

54-Akılsız başın cezasını ayaklar çeker :

Bir işte düşüncesizce davranan kişi her türlü olumsuz sonuca katlanır.

55-Aksak eşekle yüksek dağa çıkılmaz :

Eksik aletle sağlıklı iş yapılmaz.

56-Akşamın hayrından sabahın şerri iyidir :

İşinizi akşamüzeri veya gece yapmayın, sabaha bırakın çünkü gece iş yapmanın kötü yönleri daha çoktur.

57-Al elmaya taş atan çok olur :
Değerli kimselere sataşan çok olur.

58-Al malın iyisini, çekme kaygısını :

Malın iyisini alan, onu tasasız kullanır.

61-Alışmış kudurmuştan beterdir :

Alışılan bir şeyden kolayca vazgeçilmez.

-ATASÖZLERİ-

62-Allah Halil İbrahim bereketi

versin :

Allah çok versin, bereket versin.

64-Allah kulunu kısmeti ile yaratır:

Bu dünyada herkesin dar veya geniş, bir geçim yolu vardır.

65-Allah verirse el getirir, sel getirir, yel getirir :

Tanrı bir kimseyi zengin etmek isterse ona hiç umulmadık yerden mal ve para gelir.

66-Allah'ın bildiği kuldan

saklanmaz :

Kişi işlediği suçtan dolayı önce Tanrı'ya karşı sorumludur ve bu suçu da Tanrı bilir, bu nedenle onu kuldan saklamak gerekmez.

67-Alma mazlumun ahını, çıkar

aheste aheste :

Kimseye eziyet edip ahını alma, sonra yaptığın kötülüklerin cezasını ömür boyu çekersin.

68-Almadan vermek Allah'a

mahsustur :

İnsan yaptığı herhangi bir şey için mutlaka karşılık bekler.

69-Altı olur, yedi olur, hep Allah'ın dediği olur :

Önceden ne kadar hesap yapılırsa yapılsın, sonunda Tanrı'nın dilediği olur.

70-Altın eşik gümüş eşığe muhtaç olur :

Hiç kimse zenginliğine güvenmemelidir, gün gelir yoksullaşır ve fakir kimseye muhtaç olur.

-ATASÖZLERİ-

73-Altının kıymetini sarraf bilir :

Bir kimsenin, bir şeyin değerini ancak o konuda uzmanlığı olanlar bilir.

74-Aman diyene kılıç kalkmaz :

Mertliğinize güvenip size teslim olan düşmanın canına kıyılmamalıdır.

75-Ana gibi yâr olmaz, Bağdat gibi diyar olmaz :

İnsanlar içinde bize ana kadar candan bağlı dost yoktur.

77-Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az :

Anlayışlı kimseleri en küçük bir söz bile etkiler oysa anlayışsız kimselere ne söylenecektir yararsızdır.

78-Araba devrilince yol gösteren çok olur :

İş işten geçtikten sonra verilen öğüdün değeri yoktur.

79-Arayan Mevla'sını da bulur, belasını da :

İyi amaçlayanlar iyiye, kötü amaçlayanlar ise kötüye ulaşırlar.

-ATASÖZLERİ-

80-Arı bal alacak çiçeği bilir :

İşini bilen kimse nereye
başvuracağını bilir.

81-Arı söğüdü, akıllı öğüdü

sever :

Herkes işine yarayan şeyi benimser.

82-Arlı arından, huylu huyundan

vazgeçmez :

Herkes kendi karakterine göre
davranışta bulunur.

83-Armudu soy ye, elmayı say

ye :

Armut kabuğu soyularak elma da
aşırı gidilmeden sayıyla yenilmelidir.

85-Arpa eken buğday biçmez :

Kötü davranışın karşılığı iyi olmaz.

87-Aslan yatağından belli olur :

Bir kimsenin oturduğu yerin
durumu, onun kişiliğini belli eder.

-ATASÖZLERİ-

92-At bulunur meydan bulunmaz, meydan bulunur at bulunmaz :

Bir işi başarabilmek için gerekli olan koşullar her zaman eksiksiz olarak ele geçmez.

93-Atasını tanımayan Allah'ını tanımaz :

Babaya itaat etmeyen kimse, ana ve babaya itaat etmeyi buyuran Tanrı'yı da tanımıyor demektir.

94-Ateş düştüğü yeri yakar :

Bir acıyı onu çekenden başkası tam anlayamaz veya aynı ölçüde üzülemez.

95-Ava giden avlanır :

Çıkarını başkalarına zarar vermekte arayan kimse, o zarara kendisi uğrar.

97-Ayağını yorganına göre uzat :

Giderini mutlaka gelirine uydurmalısın.

98-Ayağının bastığı yerde ot bitmez :

Uğradığı yere bereketsizlik, uğursuzluk getirir.

99-Az tamah çok ziyan getirir :

Hırslı ve pinti insan her zaman zararlı çıkar.

100-Az veren candan, çok veren maldan :

Varlıklı olmayan kimsenin yardım veya armağan olarak az şey vermesi büyük fedakârlıktır, varlıklı kimsenin vereceği armağan ve yardımlar fedakârlık sayılmaz.

101-Aza kanaat etmeyen çoğu hiç bulamaz :

Büyük şeyleri elde edebilmek için önce küçük şeylerle yetinmek gerekir.

-ATASÖZLERİ-

**108-Bakarsan bağ olur,
bakmazsan dağ olur :**

Bakılıp onarılan şeylerden yararlanılır, bakımsız bırakılanlardan bir yarar elde edilemez.

**109-Bal bal demekle ağız
tatlanmaz :**

Sözde kalan dilek ve tasarıların iş bitirmede hiçbir etkisi olmaz.

112-Balık baştan avlanır :

Bir şeyi ele geçirebilmek için onu yönetenleri elde etmek gerekir.

-ATASÖZLERİ-

114-Bal tutan parmağını yalar :

Başkalarına güzel şeyler dağıtmakla görevli olan kimse, dağıttığından az çok kendisi de yararlanır.

118-Baş gelmeyince bilinmez :

Başına bir felaket gelmeyen, başkasına gelen felaketin ne denli acı olduğunu gereği gibi anlayamaz.

119-Bedava sirke baldan tatlıdır :

Masrafsız ve emeksiz elde edilen şeyler insana hoş gelir.

121-Beş parmağın hangisini kessen acımaz?

İnsan evlatlarını birbirinden ayırt etmez, hangisine zarar gelse aynı üzüntüyü duyar.

-ATASÖZLERİ-

122-Bezi herkesin arşınına göre vermezler :

Genel kurallar kişilerin isteklerine göre bozulmaz.

123-Bıçak kınını kesmez :

Kötüler yararlandıkları kimselere kötülük etmekten çekinirler.

124-Bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıp :

İnsanın her şeyi bilmemesi kusur değildir ama bilmediği bir işi sorup öğrenmeden yapmaya kalkışması kusurdur.

125-Bin bilsen de bir bilene danış :

Bir insan bir şeyi ne kadar iyi bilirse bilsin, gene de onu kendisinden daha iyi bilen bulunabilir.

126-Bin nasihatten bir musibet yeğdir :

Yaşanan olaylar, öğütlerden çok daha etkilidir.

128-Bir adama kırk gün ne dersene olur :

Sürekli telkinlerle bir kişinin bilinç altına birtakım inançlar, duygular yerleştirilebilir.

129-Bir çöplükte iki horoz ötmez :

Bir yerde iki kişi baş olmaz.

130-Bir baş soğan bir kazanı kokutur :

Kötü bir kişi, kötü bir davranış ya da kötü bir söz büyük bir topluluğun havasını bozar.

-ATASÖZLERİ-

131-Bir elin nesi var, iki elin sesi var :

Başarıya ulaşmak için birlik olmak gerek.

132-Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır :

İylilik küçük de olsa unutulmaz.

133-Bir kızı bin kişi ister, bir kişi alır :

Bir şeyi herkes ister ancak onu bir kişi elde edebilir.

134-Bir koltuğa iki karpuz sığmaz :

Aynı zamanda birden çok işle ilgilenmek başarı için sakıncalıdır.

135-Bir mih(çivi) bir nal kurtarır,bir nal bir at kurtarır :

Küçük gibi görünen işler,büyük sonuçlar doğurabilir.Örneğin küçük bir vidası eksik olan koca bir fabrika çalışamaz.

139-Boğaz dokuz boğumdur :

Bir söz iyice düşünmeden söylenmemelidir.

-ATASÖZLERİ-

**140-Borcun iyisi vermek,
derdin iyisi ölmek :**

Borçlu ve dertli bir biçimde yaşanılmaz; borçtan kurtulmanın yolu onu vermek, onulmaz dertten kurtulmanın çıkar yolu ise ölmektir.

141-Borç ödemekle, yol yürümekle tükenir :

Birden ödenemeyen bir borç azar azar verilerek ödenebilir.

142-Borç yiğidin kamçısıdır :

Borç, kişiyi daha çok çalışmaya zorlar.

143-Borçlu ölmez, benzi

sararır :

Borç kişiyi öldürmez ancak hasta edecek kadar üzer.

**144-Bostana dadanan eşeğin
kuyruğu, kulağı olmaz :**

Çalıp çırpmayı huy edinen kişi ,yakayı ele vererek ceza alır ve insanlıktan çıkar.

**147-Bu ne perhiz bu ne lahana
turşusu! :**

Sözleri ve davranışları birbirini tutmuyor, çelişiyor.

-ATASÖZLERİ-

148-Buğdayım var deme ambara girmeyince, oğlum var deme

yoksulluğa ermeyince :

Bir şeyin senin olduğundan kuşkun kalmaması için gereken bütün koşullar gerçekleşmelidir" anlamında kullanılan bir söz.

149-Burnunu sıksan canı

çıkacak :

Çok zayıf ve güçsüz kimseler için kullanılan bir söz.

150-Bülbülü altın kafese

koymuşlar, ah vatanım demiş :

Kişi, başka yerlerde ne kadar rahat ve mutlu olursa olsun yine de kendi yurdunu özler.

151-Büyük başın derdi büyük

olur :

Büyük işlerin başında bulunanların karşılaşacağı güçlükler de çoktur.

152-Büyük lokma ye büyük söz söyleme :

Başaramayacağın, sonuçlandıramayacağın bir konuda kesin sözler söyleme.

153-Can boğazdan gelir :

İnsan yiyeceğine önem vererek güçlenebilir veya yemeden yaşamak mümkün değildir.

154-Can canın yoldaşdır :

İnsan tek başına yaşayamaz, konuşup görüşmek için arkadaş arar.

155-Can çıkmayınca huy

çıkamaz :

İnsanı alışkanlıklarından, huylarından vazgeçirmek mümkün değildir.

-ATASÖZLERİ-

157-Canımı sokakta bulmadım :

Tehlikeye veya herhangi bir sıkıntıya katlanmaya niyetim yok.

160-Cömert derler maldan ederler, yiğit derler candan ederler :

Başkalarının pohpohlamalarına kananlar mallarından ve canlarından olurlar.

163-Çalma elin kapısını, çalarlar kapını :

Kimseye kötülük yapma yoksa onlar da sana aynı kötülüğü yaparlar.

-ATASÖZLERİ-

167-Çıkmadık canda umut var :

Elden gitti sandığımız bir şeyle ilgimiz büsbütün kesilmemişse gereken çabayı harcayarak onun elimizde kalmasını sağlayabileceğimizi umabiliriz.

171-Çobanın gönlü olursa

tekeden süt çıkarır :

Kişi istediğinde olmayacak gibi görünen işlere çözüm yolu bulur

172-Çobansız koyunu kurt

kapar :

Yöneticisi, koruyucusu olmayan kişiyi ve topluluğu düşman ezer.

-ATASÖZLERİ-

174-Çocuğun bulunduğu yerde dedikodu olmaz :

Küçük çocuğun bulunduğu yerde herkes çocukla uğraşmaktan dedikodu yapmaya fırsat bulamaz.

175-Çocuk düşe kalka büyür :

Çocuk yürümeye başladığı sırada sık sık düşer, anne baba bu duruma üzülmemelidir.

176-Çoğu gitti, azı kaldı :

Yapılmakta olan işin en önemli, en güç bölümü bitti, az ve önemsiz bölümü kaldı.

178-Çok bilen çok yanılır :

Çok bildiği için kendine güvenen kişi, bilmediği şeylere de karışır ve bunlarda yanılır.

180-Çok havlayan köpek ısırmaz :

Karşısındakini bağırp çağırarakla korkutmaya çalışan kimse eylemli bir saldırıda bulunmaz.

-ATASÖZLERİ-

181-Çok naz âşık usandırır :

Başka şeylerde olduğu gibi nazlanmada da aşırı gidilmemelidir.

183-Çok yaşayan bilmez, çok gezen bilir :

Çok gezen insan çok yaşayandan daha fazla bilgiye sahip olabilir.

184-Çul içinde aslan yatar :

Bir kimsenin değeri, kılık kıyafeti ile değil kişiliğindeki cevherle ölçülür.

185-Dağ başından duman eksik olmaz :

Büyük adamların, büyük iş yapanların her zaman üzüntüleri, sıkıntıları vardır.

187-Dağ dağa kavuşmaz, insan insana kavuşur :

Ne kadar uzak düşmüş olurlarsa olsunlar, insanlar günün birinde birbirleriyle karşılaşabilirler.

188-Dağ ne kadar yüce olsa yol üstünden aşar :

Yenilmesi imkânsız gibi görünen zorlukların da üstesinden gelinir.

-ATASÖZLERİ-

190-Damdan düşen, damdan düşenin hâlini bilir :

İyi bir durumdayken kötü duruma düşen kimse, başına aynı durum gelen kimsenin derdini iyi anlar.

191-Damlaya damlaya göl olur :

Azar azar olagelen şeyler birikerek önemli bir niceliğe ulaşacağı için küçümsenmemelidir.

192-Danışan dağı aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış :

Bilmediği şeyi bir bilene soran, en zor işlerin bile üstesinden gelir; sormayan ise güçlükler içinde yuvarlanır gider.

194-Davul dengi dengine diye çalar :

Evlenecek kimselerin birbirlerine denk olması gerekir.

195-Davulun sesi uzaktan hoş gelir :

İşin içinde olmayanlar o işi kolay veya kârlı sanırlar.

196-Değirmenin suyu nereden geliyor?

Bu işin masrafını karşılayacak para nasıl kazanılıyor.

197-Delik büyük, yama küçük :

Eldeki imkânlar gerekenden çok az.

-ATASÖZLERİ-

200-Deniz kenarında dalga eksik olmaz :

İçinde çeşitli olayların geçmesi doğal olan bir ortamda zaman zaman sert çatışmaların, fırtınaların çıkması da olasıdır.

202-Denize düşen yılanın sarılır :

Güç bir duruma düşenlerin bundan kurtulmak için her türlü çareye başvurmaları olağandır.

204-Derdi veren devasını da verir :

Her sıkıntının, üzüntünün bir çaresi vardır.

205-Dereyi geçerken at değiştirilmez :

Bir yöntemden başka bir yönetime geçiş tehlikeli bir durum veya zamanda yapılmamalıdır.

-ATASÖZLERİ-

206-Dert ağlatır, aşk söyletir :

Derdi olan acı çeker, ağlar; âşık olan kimse de içindeki duyguları dışa vurup ferahlamak için durmadan söylenir.

207-Dervişin fikri ne ise zikri de odur :

İnsan, önem verip düşündüğü şeyi konuşmaktan kendini alamaz.

208-Destursuz bağa gireni sopa ile kovarlar :

Bir yere izinsiz girmek veya bir işe izinsiz el atmak kötü karşılanır.

209-Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur :

Gözü doymayan hırslı insanlar küçük bir çıkar için bütün varlığını tehlikeye atar.

210-Dışı eli yakar, içi beni yakar :

Görünüşe aldanmamalı.

211-Dikensiz gül olmaz :

İyi veya güzel olan her şeyin az çok sıkıntı veren bir yanı da bulunur.

-ATASÖZLERİ-

214-Doğru söz acıdır :

Eksikleri, yanlışları, yolsuzlukları bütün çıplaklığıyla ortaya koyan ve eleştiren söz, bu işi yapanlara acı gelir.

215-Doğrunun yardımcısı

Allah'tır :

İşlerinde doğruluktan ayrılmayan kişiye Tanrı her zaman yardım eder.

217-Dost acı söyler :

Yakınlarımız, eksikliklerimizi çekinmeden söylerler.

219-Dost başa, düşman ayağa bakar :

İyi bir görüntü verebilmek için her zaman temiz giyinip kuşanmak gereklidir.

221-Dostun attığı taş baş

yarmaz :

Dostun acı sözü veya sert davranışı insana ağır gelmez.

222-Dostluk okkayla, alışveriş

dirhemle :

Dostluğun değeri ölçülemez, alışverişse ölçülü yapılmalı.

-ATASÖZLERİ-

223-Dün öleni dün gömerler :

Bir üzüntü sürdürülmemeli,
unutulmaya çalışılmalıdır.

**224-Ecel geldi cihana, baş ağrısı
bahane :**

Herkesin ölümü için bir sebep
vardır.

225-Eğilen baş kesilmez :

Kusurunu anlayıp özür dileyen kişi
bağışlanmalıdır.

226-Eğreti ata binen tez iner :

Ödünç alınmış araçlarla girilen
işler çok kez yürütülemez.

227-Eğri oturup doğru

konuşalım :

Birisine karşı tutumumuz ne olursa
olsun doğruyu söylemeliyiz.

228-Ekmek aslanın ağzında :

Geçim sağlayacak bir iş bulmak ve
para kazanmak kolay değildir.

229-Ekmek istemez su istemez :

Hiçbir masrafı yoktur.

233-Elin ağzı torba değil ki

büzesin :

Başkalarının söyleyeceklerine engel
olamazsınız.

-ATASÖZLERİ-

236-Erkeğin kalbine giden yol midesinden geçer :

Kendini bir erkeğe beğendirmek isteyen kadın, ona güzel yemekler hazırlamalıdır.

237-Erken kalkan yol alır :

Yapacakları işlere erken başlayanlar kazançlı çıkarlar.

240-Eşeğe altın semer vursalar yine eşektir :

İnsanlık değerinden yoksun kişi, kılık kıyafetle, makam ve mevkiyle değer kazanmaz.

241-Eşek , kulağı kesilmekle küheylan olmaz :

Biçim değiştirmekle öz değişmiş olmaz.

-ATASÖZLERİ-

244-Ev alma, komşu al :

Komşuluk ilişkileri, iyi bir komşuya sahip olma çok çok önemlidir.

245-Evdeki hesap çarşıya uymaz :

Önceden tasarlanan bir iş umulduğu gibi sonuçlanmaz, düşünüldüğü gibi olmaz.

246-Evden bir ölü çıkacak demişler, herkes hizmetçinin yüzüne bakmış :

Topluluk içinde birinin tehlikeli bir iş yapması gerektiğinde herkes bunu söz geçirebileceği birinden bekler.

247-Evlinin bir evi var, kiracının bin evi var :

Evi olan yalnızca kendi evinde oturur, evi olmayan ise beğendiği evde oturur.

248-Fakirlik ayıp değil, tembellik ayıp :

Yoksulluk utanılacak bir şey değildir, çalışmamak en büyük ayıptır.

-ATASÖZLERİ-

253-Gel demesi kolay ama git demesi güçtür :

Bir kimseyi işe almak, bir misafir çağırmak kolaydır ancak bir kimsenin işine son vermek, misafire git demek zordur.

256-Gelini ata bindirmişler 'ya nasip' demiş :

Kesin sonuç alınmadan hiçbir işe olup bitti gözüyle bakılmaz.

257-Gençliğin kıymeti ihtiyarlıkta bilinir :

İnsan gençliğinde yaptığı şeylerin çoğunu yaşlandığında yapamaz ve gençliğin ne denli değerli olduğunu o zaman anlar.

-ATASÖZLERİ-

**259-Gidip de gelmemek var,
gelip de görmemek var :**

Uzak bir yere giden kişi
dönemeyebilir, dönebilse de
ayrılırken bıraktığı yakınlarını
bulmayabilir.

**263-Hacı hacıyı Mekke'de, derviş
dervişi tekkede bulur :**

Hedefleri, amaçları aynı olanların
yolları aynı noktada kesişir.

**264-Haddini bilmeyene
bildirirler :**

Çevresindekileri hiçe sayarak
yetkili olmadığı konularda
yüksekten atanlara sert
karşılıklarla gereken dersler verilir.

**265-Hak deyince akan sular
durur :**

Bir anlaşmazlıkta adalet,
tarafsızlık, hakkaniyet devreye
girdiğinde kimsenin söyleyecek
sözü kalmaz.

-ATASÖZLERİ-

266-Hak yerini bulur :

Haksızlık er geç ortaya çıkar.

268-Hangi rüzgâr attı?

Bir yere uzun süre uğramamışken beklenmedik bir zamanda gelenlere sitem yollu söylenen bir söz.

269-Hastaya bakmaktan hasta olması yeğdir :

Ağır bir hastaya bakmak o denli güçtür ki, kimi zaman hasta olmak bundan daha kolay görünür.

270-Hastaya döşek sorulmaz :

Bir kişiye, onsuz yapamayacağı belli olan bir şeyin gerekli olup olmadığı sorulmaz.

271-Hatasız kul olmaz :

İnsan yanılmamak için ne kadar dikkat ederse etsin yine yanılır.

-ATASÖZLERİ-

276-Her horoz kendi çöplüğünde

öter :

Herkes ancak kendi çevresinde bir değer taşır ve sözünü orada geçirebilir.

277-Her işte bir hayır vardır :

Kişi, kötümserliğe kapılmamak için olup biten her işi hayra yormalıdır.

279-Her kuşun eti yenmez :

Herkes zorbalığa boyun eğmez, buna karşı gelecekler de çıkar.

280-Her yiğidin bir yoğurt yiyişi

vardır :

Herkesin kendine özgü bir çalışma yöntemi, bir iş yapma biçimi vardır.

281-Herkes aklını pazara

çıkarmış, yine kendi aklını

almış :

İnsanlar kendi akıllarını başkalarının aklından üstün görürler.

284-İrak yerin haberini kervan

getirir :

Erişemediğimiz şeyle aramızdaki ilişkiyi bir aracı sağlar.

-ATASÖZLERİ-

285-İşliğini akşamdan önce yakan sabaha çirasına yağ bulamaz :

Gerekmediği zaman bol bol harcama yapanlar, gerektiği zaman harcayacak para bulamaz.

286-İrmak kenarında çeşme yapılmaz :

Zaten var olan ve herkesin istifade edebildiği şeyin yanına, aynı işi görmek üzere daha yetersizini ve zayıfını eklemek akıllılık değildir. Böyle bir gayret boşuna yorulmaktır.

287-İslanmışın yağmurdan pervası yoktur :

Daha önce bir zarara uğramış kimse, kendisine aynı zararı verecek şeyden korkmaz.

290-İki aslan bir posta sığmaz :
Bir ülkede iki baş egemen olamaz.

291-İki at bir kazığa bağlanmaz :
Ayrı ayrı düşünceleri ve kişilikleri bulunan iki kişi bir arada yaşayamaz, bir işi birlikte yapamazlar.

292-İki deliye bir uslu koymuşlar :
Birbirleriyle anlaşamayan, kavga eden iki kişinin arasını bulacak bir akıllının olması gerekir.

-ATASÖZLERİ-

294-İki el, bir baş için :

Ancak kendi geçimini sağlayabilenler, başkalarına yardım edecek bir durumda değildir.

295-İki emini bir yemin aralar :

Birbirinin doğruluğuna güvenerek birlikte iş yapmakta olan iki kişiden biri, hile yapmadığına arkadaşını inandırmak için yemin ediyorsa artık güven bozulmuş demektir, ayrılmaları gerekir.

296-İki kere iki dört eder :

Gerçekliğinden şüphe edilmeyecek kadar açık.

297-İki ölç bir biç :

Bir iş yapılırken ayrıntıları ve sonuçları iyice düşünülmelidir.

299-İnsan ayaktan, at tırnaktan

kapar :

Birçok hastalık insana ayağını üşütmesi, ata da tırnağı yoluyla gelir.

300-İnsan beşer, kuldur şaşar :

Kişinin zaman zaman şaşırmasını, yanılmasını hoş görmek gerekir.

301-İnsan çeşit çeşit, yer

damar damar :

Toprağın her kesimi ayrı ayrı nitelikler taşıdığı gibi insanlar da birbirlerinden farklı özelliklere sahiptirler.

-ATASÖZLERİ-

**302-İnsan doğduğu yerde değil,
doğduğu yerde :**

İnsan doğduğu yeri değil geçimini sağladığı yeri yurt edinir.

304-İnsan kıymetini insan bilir :

Bir kimsenin ne kadar değerli olduğunu ancak o kimsenin değerini ölçebilecek nitelikteki insanlar anlar.

**305-İnsan konuşa konuşa, hayvan
koklaşa koklaşa :**

İnsanlar konuşarak birbirlerini daha iyi anlarlar.

**307-İnsan yedisinde ne ise
yetmişinde de odur :**

Kişinin çocukluğundaki huyları, özellikleri yaşlılığında da değişmez.

309-İp inceldiği yerden kopar :

Bir durum, en zayıf yerinden patlak verir.

-ATASÖZLERİ-

**312-İsteyenin bir yüzü,
vermeyenin iki yüzü kara :**

Birinden bir şey isteyen utanır
ancak isteği yerine getirmeyen
daha çok utanmalıdır.

314-İş olacağına varır :

Bir soruna aldırmamayı, ne
yapılırsa yapılsın yine aynı
sonuca ulaşılacağını anlatan bir
söz.

**315-İşin yoksa şahit ol, paran
çoksa kefil ol :**

Tanıklık boş oturan kimselerin,
kefillik ise parası çok olan
kimselerin işidir.

**316-İşine hor bakan boynuna
torba takar :**

İşini küçümseyen kişi para
kazanamaz, para
kazanamayanın sonu ise
dilenciliktir.

**317-İşini kış tut da yaz çıkarsa
bahtına :**

Başladığın bir işte her zaman
güçlüklerle karşılaşacağını
varsay ki sonunda hayal
kırıklığına uğramayasın, iyi
sonuçlar aldığında sevinesin.

-ATASÖZLERİ-

318-İşleyen demir ışıldar pas tutmaz :

Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma yeteneğini yitirir, çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

321-İyi olacak hastanın hekim ayağına gelir :

Tanrı kötü bir durumun iyiliğe dönmesini dilemişse bunu yapacak kimse için üstüne gelir.

322-İyiliğe iyilik her kişinin kârı, kötülüğe iyilik er kişinin kârı :

İyiliğe karşı iyiliği herkes yapabilir, önemli olan kötülüğe karşı iyilik yapabilmektir

323-İyilik eden iyilik bulur :

İyilik eden kimseye zamanı geldiğinde başkaları da iyilik ederler.

324-İyilik et denize at, balık bilmezse Halik bilir :

Karşılık beklemeden iyilik yap

-ATASÖZLERİ-

**326-Kabahat samur kürk olsa,
kimse sırtına almaz :**
Hiç kimse suçlu olduğunu kabul etmek istemez.

**327-Kaçanı kovmazlar, yıkılanı
vurmazlar :**

Kaçan bir düşmanı kovalayıp ezmeye çalışmak mertliğe yakışmaz, âciz olduğunu göstereni de vurmak insanlık değildir.

328-Kaçanın anası ağlamamış :
Tehlikeden kaçan kazançlı çıkmış.

331-Kalaylı bakır küflenmez :
Temizliğini herkesin bildiği kişi ve iş lekelenemez.

332-Kanaat gibi devlet olmaz :
Elindekiyle yetinmesini bilen kişi yokluk nedir bilmez.

**333-Kar kuytuda, para pintide
eğleşir :**
Her şey, saklanabilen yerde ve saklamasını bilen yanında bulunur.

-ATASÖZLERİ-

336-Karaya sabun, deliye öğüt neylesin :

Özü bozuk olan şey, düzeltme çabalarıyla iyi duruma getirilemez.

337-Kardeş kardeşi atmış, yar başına tutmuş :

Kardeşler ne kadar geçimsiz olsalar da kötü bir durumda birbirlerine yardım ederler.

340-Karıncanın zevali gelince kanatlanır :

Kişi durumunun gereklerine aykırı taşkınlıklarda bulunursa artık düşecek demektir.

-ATASÖZLERİ-

341-Katrandan olmaz şeker, olsa da cinsine çeker :

Kötü soylu şey ve kişi iyiye dönmez.

342-Katranı kaynatsan olur mu şeker?

Kişi, kendi özünü veya asıl özelliklerini değiştirmiş gibi görünse de asla değişmez.

344-Kaymağı seven mandayı yanında taşır :

Sevdiği şeyden yoksun kalmak istemeyen kişi, onu sağlayacak araçları eli altında bulundurmalı ve bunun için gereken sıkıntılara katlanmalıdır.

346-Keçi kurttan kurtulsa gergedan olur :

Tehlikeler olmasa her şey alabildiğine gelişir

347-Keçi nereye çıkarsa oğlağı da oraya çıkar :

Büyüklerin tuttuğu yol, küçüklere örnek olur.

348-Keçiye can kaygısı, kasaba yağ kaygısı :

Bir kişi kaybından dolayı kıvranırken, başkası bundan ne kadar yararlanabileceğinin hesabını yapar.

350-Kedinin gideceği samanlığa kadar :

Uygunsuz iş yapan kişi, ne kadar kaçarsa kaçsın, gideceği yer bellidir, kısa zamanda yakayı ele verir.

351-Kedinin kanadı olsaydı serçenin adı kalmazdı :

Saldırganlar istediklerini yapabilecek durumda olsalardı, zayıfları kolaylıkla ortadan kaldırır, bol bol çıkarlarını sağarlardı.

-ATASÖZLERİ-

**356-Kes parmağını çık pazara,
merhem buyuran çok olur :**

Kişinin bir ihtiyaç içinde bulunduğunu gören herkes ona değişik yol gösterir.

**357-Kır atın yanında duran ya
huyundan ya suyundan :**

Kişi, arkadaşlık ettiği kimseden etkilenir.

**360-Kırk gün taban eti, bir gün
av eti :**

Avcılar bir av avlayabilmek için dağ demez, taş demez, günlerce taban teperler.

362-Kırk yıllık Kâni, olur mu

Yani :

Eskimiş bir alışkanlık kolay kolay değişmez.

-ATASÖZLERİ-

365-Kısmetinde ne varsa

kaşığına o çıkar :

Kişi ne kadar çalışırsa çalışsın,
çabalarsa çabalasın alın
yazısındaki şeye ulaşır.

**366-Kısmetsiz köpek, sabaha
karşı uyuyakalır :**

Tanrı kendisine kısmet vermemiş
olan yaratık, yararlanılacak şeyi
elde etmek kolaylaştığı zaman,
başka bir işle uğraştığı için
bundan yoksun kalır.

**368-Kızım sana söylüyorum,
gelinim sen anla :**

Herhangi birine dolaylı olarak
söylenecek uyarı söz konusu
olduğunda kullanılan bir söz.

-ATASÖZLERİ-

**369-Kimi köprü bulamaz
geçmeye, kimi su bulamaz
içmeye :**

İnsanların nasipleri arasındaki
tutarsızlıkları belirten bir söz.

371-Kişi arkadaşından bellidir

:
Bir kimsenin nasıl bir kişi olduğunu
öğrenmek isteyen, arkadaşının
kimliğine bakmalıdır.

**372-Kişi ne yaparsa kendine
yapar :**

İyilik yapan iyilik, kötülük yapan
kötülük bulur.

373-Kişi refikinden azar :

Kötü arkadaş insanı kötü yola
sürükler.

**375-Komşu ekmeği komşuya
borçtur :**

Komşunuz size bir ikramda
bulunur, bir şey armağan ederse
siz de ona ikramda bulunmalı,
armağan vermelisiniz.

-ATASÖZLERİ-

377-Komşu komşunun külüne muhtaçtır :

Komşular en küçük şey için bile birbirlerine muhtaçtırlar.

378-Komşunu iki inekli iste ki kendin bir inekli olasın :

Başkasının daha iyi durumda olmasını iste ki Tanrı da seni ondursun.

379-Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür :

Başka bir kimsenin malı bize olduğundan daha değerli görünür.

380-Kork Allah'tan

korkmayandan :

Tanrı'dan korkmayan kimse, insana her türlü kötülüğü yapabilir.

-ATASÖZLERİ-

384-Kör görmez sezer :

Kör görmediği şeyi nasıl sezerse bir konu üzerinde bilgisi olmayan kişinin de o konu ile ilgili sezışleri olur.

386-Kötü komşu insanı hacet sahibi eder :

Kötü komşu kendisinden emanet olarak istenen şeyi vermez, emanet isteyen de gidip o şeyden satın alır.

390-Kürk ile börk ile adam

olunmaz :

Kılık kıyafet, değeri olmayan kişiye değer kazandırmaz.

391-Laf lafı açar :

Bir konu üzerinde konuşulurken ilgisi dolayısıyla söz başka bir konuya geçer, sohbet uzar, gider.

-ATASÖZLERİ-

392-Laf torbaya girmez :

Ağızdan çıkan bir söz, artık gizli kalmaz, herkes onu duyar.

395-Lokma karın doyurmaz, şefaat artırır :

Bir kimseye verilen armağan, aradaki sevgiyi artırdığı için değerlidir

399-Mal canın yongasıdır :

İnsan, malına gelen zarardan, canına gelmişçesine acı duyar.

-ATASÖZLERİ-

401-Mal sahibi mülk sahibi, hani bunun ilk sahibi :

Malı mülkü yüzünden kendini üzüntüye kaptırmamak veya malı mülkü ile övünmemek gerektiğini anlatan bir söz.

404-Mart ayı dert ayı :

Mart ayında havalar sık sık değiştiği için insan kendisini koruyamaz ve hasta olur.

405-Mart çıkmadıkça dert bitmez :

Kış hastalıkları, mart sona ermedikçe bitmez.

406-Mart dokuzunda çıra yak, bağ buda :

Mart ayının dokuzunda bağların kesinlikle budanması gerekir, bu iş gündüz yetiştirilemezse gece çıra ışığında yapılmaya değecek kadar önemlidir.

407-Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır :

Mart ayındaki şiddetli soğuklarda insanlar ellerine geçen her şeyi yakmak zorunda kalırlar.

408-Maymun gözünü açtı :

Geçen bir olaydan ders alındığını anlatan bir söz.

409-Mızrak çuvala sığmaz :

Gizli tutulması imkânsız durumlar karşısında söylenen bir söz.

-ATASÖZLERİ-

410-Mürüvvete endaze olmaz :

Yardım ve iyiliğin sınırı yoktur.

411-Ne dağda bağım var ne

çakaldan devam :

Tuttuğum bir taraf yok ki ona
saldıranların karşısında olayım.

412-Ne ekersen onu biçersin :

Nasıl davranırsan öyle karşılık
görürsün.

414-Ne od var ne ocak :

Yoksulluk ve perişanlık içinde.

417-Nefesine güvenen

borazancıbaşı olur :

Başarabileceğine emin olanlar büyük
işlere girişmelidir.

418-Nerede hareket, orda bereket :

Hareket olan yerde bolluk olur.

-ATASÖZLERİ-

421-Olacakla öleceğe çare

bulunmaz :

İnsanın alınına yazılmış olan şeyler önlenemez.

422-Ölüm Allah'ın emri :

Herkes ölecek, ölmek kaçınılmazdır.

423-Ölüm hak miras helal :

Ölümün olağan olması gibi mirasın da paylaşılması olağandır.

424-Ölümlle öç alınmaz :

Düşmanların ölümünden sevinç duymak insanlığa yakışmaz.

426-Para parayı çeker :

Elde para bulunursa onunla yeni paralar kazanılır.

-ATASÖZLERİ-

432-Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir :

Bir işin sonunun nasıl olacağı
şimdiki gidişinden belli olur.

433-Pilav yiyen kaşığı yanında taşır :

Bir şeyden yararlanmak isteyen
kişi, bunun için gereken aracı eli
altında bulundurmalıdır.

434-Pilavdan dönenin kaşığı kırılsın :

Yararlı bir şeyi elde etmek için
sonuna kadar uğraşılmalı,
direnilmelidir.

435-Rüzgârlı havanın kuytu, yağmurlu havanın uykusu :

Rüzgârlı havada kuytu bir yer,
yağmurlu bir havada da uyku
tercih edilir.

438-Saçın ak mı kara mı, önüne düşünce görürsün :

Acele etme, sonucun ne olduğunu
biraz sonra görürsün.

440-Sakalım yok ki sözüm dinlensin :

Ancak yaşlı kimselerin söz ve
öğütleri dinlenir.

-ATASÖZLERİ-

441-Sakinılan göze çöp batar :

Üzerine çok düşülen şeyler genellikle kazaya veya zarara uğrar.

442-Sakla samanı, gelir zamanı :

Gereksiz görülen şey ilerde gerekli olabilir.

445-Satılık ziftin olsun,

Selanik'ten kel gelir :

İşe yaramaz sandığın bir malı satılığa çıkarırsan akla gelmeyen yerlerden onu arayanlar gelir.

449-Seninki can da benimki patlıcan mı?

Senin canının değeri var da benimkinin değeri yok mu?

-ATASÖZLERİ-

451-Sinek küçüktür ama mide bulandırır :

Önemsiz, küçük gibi görünen bir şey kötü ve olumsuz bir izlenim yaratır.

452-Son pişmanlık fayda vermez :

İş işten geçtikten sonra pişman olmanın yararı yoktur.

453-Sorma kişinin aslını sohbetinden bellidir :

Birinin nasıl bir karakterde olduğu konuşmasından ve davranışlarından anlaşılır.

455-Su testisi su yolunda kırılır :

Bir kişi amaç edindiği işte kazaya uğrar.

457-Suyu görünce teyemmüm bozular :

Bir zorunluluk dolayısıyla yapılmakta olan bir işin, bu zorunluluk ortadan kalktığında gereği gibi yapılmak için yeni baştan ele alınması gerekir.

458-Sütten ağız yanan ayrı üfleyerek içer :

Bir davranışı kendisine pahalıya mal olan kişi, benzeri durumda ihtiyatlı davranır.

-ATASÖZLERİ-

459-Şeytanın dostluğu

darağacına kadardır :

Kötü arkadaş kişiyi yoldan çıkarıp ölüme kadar sürükleyebilir, ama ölümün eşiğinde onu kaderiyle baş başa bırakır.

461-Tarlada izi olmayanın

harmanda sözü olmaz :

Kendini işe vermeyenden, bir iş üretmeyenden hayır gelmez.

462-Taş attın da kolun mu

yoruldu?

Bu kazancı hiç yorulmadan elde ettin.

463-Taş yerinde ağırdır :

Herkesin, her şeyin kendi çevresinde önem taşıdığını anlatan bir söz.

464-Taşı sıkısa suyunu çıkarır :

Çok güçlü biridir, her zorluğun üstesinden gelir.

465-Taşıma su ile değirmen

dönmez :

İşi yapacak olanda yeteri kadar güç bulunmadıkça başkalarının küçük katkılarıyla sürekli ve büyük bir iş yürütülemez.

466-Tatlı dil yılanı deliğinden

çıkartır :

Gönül alıcı, okşayıcı sözlerle karşımızdakinin inadı yenilebilir.

-ATASÖZLERİ-

**467-Tavşan dağa küsmüş,
dağın haberi olmamış :**

Önemsiz kişi, önemli kişiye
küsse önemli kişinin umurunda
bile olmaz.

**468-Tavuğun sadakası bir
yumurta :**

Gücü büyük işler yapmaya
yetmeyen ya da zengin olmayan
kişilerden ancak küçük yardımlar
beklenebilir.

**471-Tembele iş buyur, sana
akıl öğretsin :**

Kendisinden bir konuda yardımcı
olması istendiğinde yardım
edeceği yerde çözüm yolları
gösteren kimseler için kullanılan
bir söz

473-Teşbihte hata olmaz :

Yeri geldiği zaman çirkin, kaba
bir benzetme ile anlatıma daha
etkili bir hava verilmesi
saygısızca bir davranış değildir,
kimse bundan alınmamalıdır.

-ATASÖZLERİ-

475-Tilkinin dönüp dolaşıp geleceği yer kürkçü dükkânıdır :

Bir kişi ne kadar farklı yerlerde yaşarsa yaşasın, ne kadar farklı işlerle uğraşırsa uğraşsın, bağı bulunduğu çevreye veya işe dönmek zorunda kalır.

476-Tok açın hâlinden bilmez :

Varlıklı olan, yoksulun ne denli sıkıntı içinde olduğunu bilmez.

477-Ucuz alan, pahalı alır :

Ucuz olan mal çabuk eskir, pahalıya alınmış gibi olur.

478-Ucuz etin yahnisi yavan olur :

Ucuza mal olan şeyler niteliksizdir.

479-Ucuzdur vardır illeti, pahalıdır vardır hikmeti :

Ucuz şeylerin ucuzluğuna tamah etmemeli, pahalı şeylerin de pahalılığında korkulmamalıdır.

481-Uyuyan yılanın kuyruğuna basma :

Size zararı dokunmayacak kişiyi saldırgan duruma getirecek davranışlarda bulunmayınız.

482-Üzüm üzümüne baka baka kararır :

Her zaman bir arada bulunan kişiler birbirlerine huy aşılırlar.

-ATASÖZLERİ-

484-Vakitsiz öten horozun başını keserler

Her söz yerinde ve zamanında söylenmelidir. Zamansız ve yersiz söylenen sözler büyük zararlara yol açabilir.

486-Yanlış hesap Bağdat'tan döner :

Ortaya çıkan bir yanlışlık çok geç de olsa düzeltilebilir.

487-Yarası olan gocunur :

Bir işte sorumlu aranırken kusuru olan kimse telaşa düşer.

488-Yarım elma, gönül alma :

Armağan küçük de olsa gönül almaya yeter.

489-Yaş kesen baş keser :

Ağaç kesmek, insan öldürmek kadar büyük bir suçtur" anlamında kullanılan bir söz.

491-Yel gibi gelen sel gibi gider :

Emek vermeden ele geçen para çarçur olur gider.

-ATASÖZLERİ-

492-Yeme de yanında yat :

Çok lezzetli veya çok hoş olan şeyler için söylenen bir söz.

494-Yüz yüzden utanır :

İnsanlar karşı karşıya geldiklerinde daha kolay uzlaşabilirler.

495-Zahmetsiz rahmet olmaz :

Sıkıntı, güçlük çekmeden iyi ve güzel işler başarılamaz.

496-Zenginin malı züğürdün çenesini yorar :

Birinin zenginliğinden çok söz etmenin gereksizliğini, yersizliğini belirtmek için söylenen bir söz.

497-Zor oyunu bozar :

Hile, güç kullanarak düzenlenen oyun boşa çıkarıldığında söylenen bir söz.

ATASÖZÜ VE DEYİM AVCILARI

BÖLÜM 2 DEYİMLER

2-Abayı yakmak :

Birine aşırı bir biçimde gönül vermek, tutulmak, âşık olmak.

4-Ağız değiştirmek :

Önce söylediğini başka türlü anlatmak.

5-Akla kararı seçmek :

Bir işi başarıncaya değin çok sıkıntı çekmek, güçlüklerle karşılaşmak.

12-Asıp kesmek :

İşbaşında bulunan bir kimse yasayı çiğneyerek sert davranmak.

-DEYİMLER-

26-Buluttan nem kapmak :

En küçük bir şeyden alınmak, çok alıngan olmak.

31-Canını dişine takmak :

Her tehlikeyi göze alarak işe girişmek.

:

. k

-DEYİMLER-

35-Çetele tutmak :

Hesap tutmak amacı ile bir yere çizgiler çizmek.

36-Çil yavrusu gibi dağılmak :

Toplu olarak bulunan insanların her biri bir yana dağılmak.

38-Çizmeyi aşmak :

Bilmediği, aklının ermediği, yetkisinin dışındaki bir işe kalkışmak.

43-Dal gibi kalmak :

Vücudu çok zayıflamak.

-DEYİMLER-

47-Dile getirmek :

Belirtmek, anlatmak, açıklamak, ifade etmek.

49-Diline düşmek :

Yermek veya alay etmek amacıyla birinin kötü veya yanlış davranışını sürekli söylemek.

51-Dimyat'a pirince giderken

evdeki bulgurdan olmak :

Daha iyi bir şey elde etmek uğruna elindekini de yitirmek.

-DEYİMLER-

58-Dünyayı tozpembe görmek :

Üzücü durumlara bile iyimser
gözle bakmak.

62-Eli boş dönmek :

Umduğunu alamadan dönmek

64-Eşeğini sağlam kazığa

bağlamak :

İşini güven altına almak.

-DEYİMLER-

69-Etliye sütlüye karışmamak :

Toplum içindeki çeşitli hareketlerden uzak durmak, hiçbir şeyle ilgilenmemek, tartışmalı konulardan kaçınmak.

71-Faka basmak :

Aldatılmak, uzağa düşmek.

-DEYİMLER-

78-Gafil avlamak :

Umulmadık, beklenmedik bir zamanda yakalamak, zor duruma düşürmek.

81-Gazel okumak :

Oyalamak veya kandırmak üzere boş sözler söylemek.

85-Gık dememek :

Sesini çıkarmamak, karşı çıkmamak yakınmamak.

87-Gırgıra almak :

Biriyle alay etmek.

89-Göğsü kabarmak :

Övünç duymak, kıvanmak, iftihar etmek.

-DEYİMLER-

9192-Göklere çıkarmak :

Aşırı ölçüde övmek.

93-Gölge düşürmek :

Bir şeyin değerini veya ününü azaltacak işler yapmak.

94-Gönül almak :

Kırılan bir kimseyi güzel bir davranışla hoşnut etmek.

95-Göz boyamak :

Kandırmak, yanıltmak, gösterişle aldatmak.

100-Gözünü dört açmak :

Aldanmamak için çok uyanık bulunmak.

-DEYİMLER-

102-Hacet kalmamak :

Gereği olmamak.

103-Hâlden anlamak :

Bir kimsenin içinde bulunduğu güç durumu anlayarak sezip anlayış göstermek.

104-Hangi dağda kurt öldü?

Nasıl oldu da böyle umulmadık güzel bir davranışta bulundun?

105-Hâli kalmamak :

Gücü, takati, eski durumu olmamak.

107-Hapı yutmak :

Kötü bir duruma düşmek.

109-Havsalası almamak :

Aklı kabul etmemek.

110-Her boyaya girip çıkmak :

Çeşitli işlerde kısa süre de olsa çalışmış olmak.

111-Her kafadan bir ses çıkmak :

Bir konu üzerinde herkes rastgele konuşmak.

112-Her telden çalmak :

Birçok konuda bilgisi olmak.

113-Hevesi kalmamak :

Şevki kırılmak, isteği kalmamak.

114-Hevesi kursağında kalmak :

İstediği, imrendiği şeyi elde edememek.

-DEYİMLER-

117-Huyuna suyuna gitmek :

Birini kızdırmayacak veya ürkütmeyecek biçimde uysalca davranmak, alışkanlıklarına, isteklerine uygun davranışlarda bulunmak.

118-Huyunu suyunu değiştirmek :

Eskisine göre değişik davranmasına sebep olmak.

119-Hüsrana uğramak :

Beklenen sonucun elde edilememesi sebebiyle çok üzülmek, acı çekmek.

-DEYİMLER-

124-İbret almak :

Bir olaydan deneyim kazanmak,
ibret almak.

126-İç çekmek :

Üzüntüyle derinden soluk almak.

127-İçine kurt düşmek :

Kendisine zararı dokunacak bir
durum meydana geleceğinden
kuşkulananmak.

128-İçi açılmak :

Güzel bir şey karşısında sıkıntısı
dağılmak, ferahlamak.

129-İçi bayılmak :

Çok acıkmak.

130-İçi cız etmek :

Ansızın içi sızlamak.

131-İçi daralmak :

Sıklıkmak, bunalmak.

135-İçi gitmek :

Bir şeyi yapmayı veya elde etmeyi
çok istemek.

-DEYİMLER-

137-İçi kan ağlamak :

Çok üzüntü duymak.

138-İçi kazınmak :

Açlıktan midesinde eziklik duymak

139-İçi parçalanmak :

Birine acıyarak çok üzölmek.

140-İçi rahat etmek :

Kaygı duyulacak bir konu bulunmadığını öğrenerek ferahlamak.

141-İçi sızlamak :

Çok üzölmek.

142-İçi yanmak :

Büyük bir acı, sıkıntı vb nedenlerle çok üzölmek

143-İçinden geçirmek :

Bir şeyi yapmayı düşünmek.

144-İçinden gelmek :

Bir şeyi yapmak için içten bir istek duymak.

145-İçine atmak :

Sıkıntısını kimseye belli etmemek.

147-İçine doğmak :

Bir işin olacağını veya olduğunu hiçbir belirtiye dayanmadan önceden sezinlemek, malum olmak.

148-İçtikleri su ayrı gitmemek :

Çok iyi arkadaş olmak.

149-İçine kapanmak :

Çevresindeki kişilerle ilgi kurmamak, duygularını kimseye açmamak.

-DEYİMLER-

152-İçini ısıtmak :

Hoş, tatlı ve huzur verici duygular uyandırmak, coşku vermek.

153-İçini karartmak :

Bunalıma veya sıkıntıya sokmak, endişeye düşürmek.

154-İçini kemirmek :

Bir üzüntüden rahatsızlık duymak, tedirgin olmak.

155-İçini okumak :

Birinin gizli, saklı düşüncelerini anlamak.

158-İğne ipliğe dönmek :

Çok zayıflamak.

160-İki ayağını bir pabuca

sokmak :

Birini bir işi hemen yapması için çok sıkıştırmak.

-DEYİMLER-

162-İki gözü iki çeşme ağlamak:

Sürekli ve çok ağlamak.

163-İki karpuzu bir koltuğa

sığdırmak:

Aynı anda iki işi veya görevi yapmak

164-İki yakası bir araya gelmemek

Geçim sıkıntısından bir türlü

kurtulamamak, borçtan

kurtulamamak.

165-İnce eleyip sık dokumak:

Bir şeyi bütün ayrıntılarıyla

araştırmak, gözden veya elden

geçirmek.

166-İn cin top oynamak :

Hiçbir canlı varlık bulunmamak.

167- İncir çekirdeğini

doldurmamak :

Çok az veya çok önemsiz olmak.

169-İpe un sermek :

Geçersiz birtakım nedenler ileri

sürerek istenilen işi yapmaktan

kaçınmak.

170-İpliği pazara çıkmak :

Bir kimsenin kötü niteliğinin zamanla

ya da bir olay sonrasında

anlaşılması.

171-İpi koparmak :

Bağlı bulunduğu kuruluşla veya

yakınlığı bulunan kişi ile ilişkisini

kesmek.

-DEYİMLER-

173-İple çekmek :

Birini ölçülü davranmaya zorlamak.

175-İşi Allah'a kalmak

Kimsenin kendisine yardım etmediği bir durumda, çaresiz kalmak.

176-İş başa düşmek :

Kendi işini kendi görmek zorunda kalmak.

179-İşi aksi gitmek :

İstenilen sonucu elde edememek.

180-İşkembeden atmak :

Uydurarak söylemek.

181-İz bırakmak :

Etkisini kalıcı bir duruma getirmek

183-Jetonu geç düşmek :

Konuşulan veya sözü edilen konuyu geç anlamak, geç intikal etmek.

-DEYİMLER-

184-Kabak başına patlamak :

Birçok kimsenin ilgili olduğu olaydan, yalnızca bir kimse zarar veya ceza görmek.

185-Kabak tadı vermek :

Aşırı tekrarlanması, sürdürülmesi yüzünden bir şeyden doyunluk, yorgunluk veya bıkkınlık duyarak onu istemez duruma gelmek.

187-Kabir azabı çekmek :

Çok sıkılmak, üzölmek.

188-Kabuğuna çekilmek :

Dışarısı ile olan ilişkilerini kesmek, kimse ile görüşmemek.

189-Kafa patlatmak :

Bir konu üzerinde pek çok düşünmek.

190-Kafa sallamak :

İkaz etmek için başını iki yana veya öne arkaya hafifçe eğmek.

192-Kafası bozulmak :

Öfkelenmek, kızmak.

-DEYİMLER-

194-Kafasına koymak :

Kararını önceden vermiş olmak,
önceden şartlanmak, bir şey
yapmaya kesin karar vererek
zamanını beklemek.

197-Kale almamak :

Önem vermemek, hesaba
katmamak, sözünü etmeye değer
bulmamak.

198-Kaleyi içinden fethetmek :

Davasını karşı taraftan birinin
yardımıyla kazanmak.

203-Kanat germek :

Koruması altına almak, himaye
etmek.

-DEYİMLER-

206-Kan ter içinde kalmak :

Çok terli, yorgun ve perişan bir durumda olmak.

208-Kapı aralamak :

Bir konuya giriş yapmak, karşısındakini hazırlamak.

209-Kapıda kalmak :

İçeri girememek.

210-Kapıları kapamak :

Bütün ilişkileri kesmek veya anlaşma ortamını ortadan kaldırmak.

213-Kara çalmak :

Birine iftira etmek, kara sürmek.

-DEYİMLER-

217-Karnı zil çalmak :

Çok acıkmış olmak.

218-Kaş göz işareti yapmak :

Kaş ve gözle bir şeyler anlatmak,
dikkat çekmek.

219-Kaşık çalmak :

İştahla veya çabuk yemek.

222-Kaşlarını çatmak :

Kızmak, öfkelenmek.

224-Keli görünmek :

Kusuru ortaya çıkmak.

225-Kelleyi koltuğuna almak :

Ölümü göze almak.

226-Kelleyi vermek :

Canını feda etmek.

227-Kemer sıkmak :

Sıkı para politikası anlayışıyla daha
az tüketmek.

228-Kök söktürmek :

Uğraştırmak, güçlük çıkarmak.

-DEYİMLER-

229-Kökünden halletmek :

Herhangi bir konuyu veya sorunu temelden çözümlenmek.

230-Kökünü kazmak :

Bir daha üreyemez duruma getirmek, hiçbir kalıntısını bırakmamak, yok etmek.

231-Kraldan çok kralcı olmak :

Birinin davasını ondan daha çok savunur olmak.

233-Kulağına girmemek :

Söylenilen sözlere önem vermemek, söylenenleri anlamamak, benimsememek.

235-Kulak kesilmek :

Büyük bir dikkatle dinlemek.

238-Kuş uçurmamak :

Hiçbir şeyin veya kimsenin kaçmasına, geçmesine imkân vermemek.

239-Külahını ters giydirmek :

Çok kurnaz olmak.

-DEYİMLER-

240-Külahları değişmek :

Tehdit ederek bozuşmak.

241-Küpünü doldurmak :

Eline fırsat geçmişken çokça para biriktirmek.

242-Kürek kadar dili olmak :

Kabaca ve terbiyesizce karşılık vermek.

243-Laf altında kalmamak :

Kendisini inciten, itham eden veya rahatsız bir duruma düşüren söze gereken karşılığı verip durumu düzeltmek.

244-Laf işitmek :

Azarlanmak, birisi kendisine darılmak

245-Lafa karışmak :

Biri veya birileri konuşurken bir başkası konuşmak, konuşmaya katılmak.

247-Lokmasını saymak :

Sofrada yemek yiyen bir kimsenin ne kadar yediğine dikkat etmek.

249-Mahalleyi ayağa kaldırmak :

Bağırıp çağırarak konu komşuyu tedirgin etmek.

-DEYİMLER-

250-Mantar gibi yerden bitmek :

Birdenbire veya kendiliğinden ortaya çıkmak.

252-Masrafa girmek :

Bir iş veya yapım için çok para harcamak.

255-Metelik vermemek :

Değer ve önem vermemek, umursamamak, aldırış etmemek.

256-Meydan okumak :

Korkmadığını, çekinmediğini açıkça bildirmek, kavga veya yarışmaya çağırarak.

259-Meydanı boş bulmak :

Kendisini engelleyecek kimse görmeyerek aşırı davranışlarda bulunmak.

261-Mumla aramak :

Çok isteyerek ve özlemlerle aramak.

-DEYİMLER-

263-Mürekkep yalamak :

Çok okumuş, yazmış olmak

264-Nabzına göre şerbet vermek :

Birinin hoşuna gidecek, gururunu okşayacak yolda davranmak.

266-Nabzını yoklamak :

Niyetini, düşüncesini, eğilimini anlamaya çalışmak.

268-Nefes aldırmamak :

Dinlenmesine fırsat vermemek, aralık vermemek.

269-Nefes tüketmek :

Uzun uzun ve boş konuşmak.

271-Ne oldum delisi olmak :

Ummadığı bir duruma beklemediği bir anda ulaşan kimse çok şımarmak.

272-Not tutmak :

Biri söz söylerken başkası onun söylediklerini yazmak.

-DEYİMLER-

274-Ocağı batmak

Yuvası yıkılmak veya soyu
tükenmek

275-Ocağına düşmek

Birine koruması için sığınmak
veya yardım etmesi için yalvarmak

-DEYİMLER-

285-Ölümü göze almak :

Elde etmek istediği sonucu uğruna ölüm de dâhil her türlü tehlikeye açık olmak.

286-Ömür çürütmek :

Uzun zaman emek vermiş olmak veya boşuna vakit geçirmiş olmak.

287-Ömrü vefa etmemek :

Bir sonuca ulaşmadan ölmek.

288-Ömrüne ömür katmak :

Sevinmesine, mutlu olmasına sebep olmak.

289-Öpüp başına koymak :

Bir nimeti veya kutsal sayılan bir varlığı saygıyla el üstünde tutmak, yüksekte tutmak.

291-Pabucu dama atılmak :

Kendinden üstün birinin çıkmasıyla gözden düşmek.

293-Paçayı kurtarmak :

Kendini bir dertten, tehlikeden veya zor durumdan kurtarmak.

294-Paha biçmek :

Değerini tahmin etmek veya belirlemek.

295-Pahalıya mal olmak :

Çok para, özveri, emek gerektirmek.

-DEYİMLER-

296-Paniğe kapılmak :

Çok korkmak.

297-Palavra atmak :

Abartarak konuşmak, büyük başarılarından söz etmek.

298-Para saçmak :

Gereğinden çok para harcamak.

300-Parasıyla rezil olmak :

Para vererek yaptırdığı bir şey iyi çıkmamak, parasının karşılığını alamamak.

301-Paraya kıymak :

Gereken yerde para harcamaktan kaçınmamak.

302-Paraya para dememek :

Çok para kazanır olmak.

303-Parmağı ağızda kalmak :

Çok şaşırarak hayrete düşmek.

304-Parmağında oynatmak :

Birine her istediğini yaptırmak, onu kukla gibi kullanmak.

305-Parmağını bile

kıpırdatmamak :

Bir iş için hiçbir davranışta bulunmamak.

306-Parmak kaldırmak :

Bir toplulukta söz istemek için işaret parmağını açık bırakarak kapalı eli yukarı kaldırmak.

307-Parmak ısırarak :

Büyük şaşkınlık duymak.

-DEYİMLER-

308-Parmakla gösterilmek :

Seçkin ünlü olmak.

309-Papara yemek :

Azar işitmek.

312-Pılı pırtıyı toplamak :

Gitmek üzere bütün eşyalarını toplamak.

313-Pire için yorgan yakmak :

Önemsiz bir durum karşısında kızarak kendisine daha büyük zarar verecek davranışta bulunmak.

314-Pireyi deve yapmak :

Önemsiz bir olayı büyötmek.

315-Post elden gitmek :

Bulunduğı yüksek makamdan ayrılmak zorunda kalmak.

316-Posta koymak :

Birini korkutmak, gözdağı vermek.

317-Postu kurtarmak :

Öldürölme tehlikesini atlarmak.

318-Pot kırmak :

Yersiz ve karşısındakine dokunacak söz söylemek, gaf yapmak.

-DEYİMLER-

322-Rafa kaldırmak :

Savsamak, artık üstünde durmamak, ihmal etmek.

323-Rahat yüzü görmemek :

Hiç rahat etmemek.

324-Rayına girmek :

Bir iş, bir girişim düzene sokulmak, iyi bir duruma getirilmek.

325-Rengi atmak :

Korku, heyecan vb. sebeplerle benzi sararmak.

326- renk vermemek :

Duygularını, düşüncelerini veya başka bir durumunu belli etmemek, bir şeyi bildiği hâlde bilmez gibi görünmek.

328-Rüzgâr ekip fırtına biçmek :

Yaptığı bir kötülüğün çok daha kötüsü ile karşılaşmak.

329-Rüzgârdan nem kapmak :

En küçük bir şeyden alınmak, çok alıngan olmak.

330-Saat gibi işlemek :

Aksamadan, ara vermeden çalışmak.

-DEYİMLER-

331-Saati saatine uymamak :

Durumu, huyu sık sık değişmek.

332-Sabrı taşmak :

Artık katlanamaz, dayanamaz duruma gelmek, sabrı kalmamak.

333-Saçına ak düşmek :

Saçı ağarmaya başlamak, yaşlanmak.

334-Saçını başını yolmak :

Çok üzölmek, üzüntüsünden dövünmek.

335-Saçını süpürge etmek :

Kadın özveri ile çalışıp hizmet etmek.

336-Sağ gösterip sol vurmak :

Şaşırtmak.

342-Sallantıda kalmak :

Bir çözüme bağlanmamak.

-DEYİMLER-

343-Saman altından su yürütmek :

Belli etmeden iş çevirmek, ortalığı karıştırmak.

344-Sarpa sarmak :

Güçlükler ortaya çıkmak, çözülmesi çok güç bir duruma gelmek.

345-Sepet havası çalmak :

İşinden çıkarmak, sepetlemek.

347-Sevinci kursağında kalmak :

Bir engel sebebiyle hayal kırıklığına uğramak.

348-Sevinçten havalara uçmak :

Çok sevinmek.

349-Seyirci kalmak :

Bir olay karşısında hiçbir tepki göstermeyerek işe karışmamak.

350-Sıfırdan başlamak :

En baştan, hiçbir şeye sahip olmadan bir işe girişmek.

351-Sıfırı tüketmek :

Yoksul duruma gelmek, yoksullaşmak.

354-Sırtı yere gelmemek :

Bir işte herhangi bir zorluk karşısında sarsılmamak, konumunu kaybetmemek, güçlü olmak.

355-Silip süpürmek :

Ne var ne yoksa hepsini yemek.

-DEYİMLER-

356-Sineye çekmek :

Kötü bir davranış, söz veya olaya ister istemez katlanmak.

357-Sinek avlamak :

Müşterisi olmayıp boş oturmak.

358-Son kozunu oynamak :

Elinde bulunan son imkânı kullanmak.

359-Son noktayı koymak :

Bir işte en son sözü söylemek.

360-Soyup soğana çevirmek :

Hiçbir şey bırakmamacasına soymak.

361-Söz vermek :

Bir işi yapacağını kesinlikle bildirmek.

362-Sözü ağzına tıkmak :

Birinin rahatça konuşmasını engelleyip susturmak, söylemesine imkân tanımamak.

363-Sözü ağzında gevelemek :

Söylemek istediğini söyleyememek.

364-Sözü dağıtmak :

Konuşurken birçok konuya değinerek anlatmak isteği konudan uzaklaşmak.

365-Sucuk gibi ıslanmak :

Baştan aşağı ıslanmak.

366-Su gibi ezberlemek :

Yanlızsız okuyabilecek kadar ezberlemek.

-DEYİMLER-

367-Sudan çıkmış balığa

dönmek :

Herhangi bir sebeple ne yapacağını bilememek, çok şaşırarak.

368-Suratından düşen bin parça

olmak :

Öfke veya küskünlükten ileri gelen can sıkıntısıyla suratı asık olmak.

369-Suratını ekşitmek :

Yüzüne memnun olmadığını belirten bir anlam vermek.

371-Suya sabuna dokunmamak :

Davranışlarını kimseyi incitmeyecek biçimde ayarlamak.

373-Sünger çekmek :

Bir şeyi hiç olmamış saymak, silmek, silip atmak, unutmak.

375-Sürüncemede kalmak :

Bir iş sonuçlanıncaya kadar boş yere gecikmek, uzamak, askıda kalmak, bir türlü sonuçlanamamak.

376-Sütüne havale etmek :

İşi, beklenen biçimde yapmasını o kişinin vicdanına bırakmak.

-DEYİMLER-

378-Şeytana pabucu ters

giydirmek :

Çok kurnaz olmak.

379-Şeytanın bacağına kırmak :

Uğursuzluğu, şanssızlığı, aksiliği yenmek.

380-Şifayı bulmak :

Hastalanmak veya hastalığı artmak

381-Taban tepmek :

Uzun yol yürümek.

382-Tabanları yağlamak :

Uzak bir yere yayan gitmeye hazırlanmak.

387-Takıp takıştırmak :

Özenerek süslenmek.

388-Tam adamına çatmak :

Olumsuz bir davranış ve tutum içinde bulunan kimseyle karşı karşıya gelmek.

389-Tam üstüne basmak :

Doğru olanı, istenileni bulmak.

-DEYİMLER-

390-Tarihe karışmak :

Unutulmak, yalnız adı kalmak.

391-Taşı tarağı toplamak :

Gitmek üzere bütün eşyasını toplamak.

392-Taşı gediğine koymak :

Gerekli bir sözü tam zamanında ve yerinde söyleyerek karşısındaki kimseyi susturmak, zekice davranmak.

393-Tefe koymak :

Biri hakkında alaylı dedikodu yapmak.

395-Tepeden bakmak :

Küçümsemek.

396-Tepesinde havan dövmek :

Üst katta oturan biri, gürültü yaparak alt kattakini rahatsız etmek.

399-Tepesinden kaynar sular dökülmek :

Üzüntülü veya kötü bir olay karşısında birdenbire büyük bir sıkıntı duymak.

400-Tepesinin taşı atmak :

Birdenbire çok sinirlenmek.

-DEYİMLER-

401-Tereciye tere satmak :

Birine çok iyi bildiği bir şeyi öğretmeye kalkmak.

402-Ters düşmek :

Aykırı durumda olmak, karşıt olmak

403-Ters tarafından kalkmak :

Aksiliği, huysuzluğu, tersliği üzerinde olmak.

404-Tersine dönmek :

Beklenildiği, umulduğu gibi gerçekleşmemek, aksi olmak.

405-Teselli bulmak :

Avunmak.

406-Tezgâhı kurmak :

İşe başlamak üzere çalışma araçlarını hazırlamak, çalışmaya başlamak.

407-Tıka basa doldurmak :

Doldururken çok bastırıp sıkıştırmak.

408-Tıka basa yemek :

Mideye sıkıntı verecek kadar çok yemek.

410-Tongaya basmak :

Kendisini kötü bir duruma düşürmek için hazırlanan bir düzene uğramak, tuzağa düşmek.

411-Topa tutmak :

Kötü eleştiri amaçlı saldırmak.

-DEYİMLER-

412-Toz kondurmamak :

Bir şeyde herhangi bir kusurun varlığını kabul etmemek, bir şeyi kusursuz göstermek.

413-Tozu dumana katmak :

Ortalığı altüst etmek.

414-Treni kaçırmak :

Bir şeyi elde etme, bir işi gerçekleştirme fırsatını ve imkânını yitirmek.

415-Turnayı gözünden vurmak :

Umulmadık bir kazanç veya çıkar sağlama imkânı ele geçirmek.

416-Turşusunu kurmak :

Bir şeyin elden çıkarılması gerektiği hâlde buna bir türlü kıyamamak.

417-Turşuya dönmek :

Çok yorulmak, bitkinleşmek.

418-Tuttuğu dal elinde kalmak :

Dayandığı, güvendiği kimse veya şey önemini yitirerek işe yaramaz duruma gelmek.

419-Tuttuğunu koparmak :

Becerikli olmak, giriştiği her işte başarı sağlamak.

422-Türkü yakmak :

Türkü sözünü bestelemek.

-DEYİMLER-

423-Tüyleri diken diken olmak :

Üşümekten veya korkmaktan
vücuttaki kılların dipleri kabarıp kıllar
dikilmek.

424-Tüyleri ürpermek :

Kötü bir olay, soğuk, gıcıklanma vb.
sebeplerle korku veya tiksinti
duymak.

425-Ucuz atlatmak :

Zor veya tehlikeli durumdan az
zararla sıyrılmak.

426-Ucu bucağı olmamak :

Başı sonu olmamak.

427-Uçan kuşa borcu olmak :

Pek çok kişiye borçlu olma.

429-Umutunu kesmek :

Artık olacağını beklememek.

430-Uyku bastırmak :

Çok uykusu gelmek.

432-Üstüne alınmak :

Bir davranışın kendisine karşı
olduğunu sanarak tedirgin olmak,
alınmak.

433-Üstüne toz kondurmamak :

Bir şeyin veya kimsenin kusurlu
olabileceğini kabul etmemek.

434-Üstüne üstüne gitmek :

Çekinmeden sonucu tehlikeli
olabilecek bir şeyle uğraşmak,
yılmamak.

-DEYİMLER-

435-Üstüne vazife olmamak :

Görevi olmamak, o görev kendini ilgilendirmemek.

436-Vakit öldürmek :

Zamanı yararsız, gereksiz işlerle veya iş yapmadan geçirmek.

437-Varlıkta darlık çekmek :

Herhangi bir engel yüzünden elindeki imkândan yararlanamamak.

438-Vebal altında kalmak :

Manevi sorumluluk yüklenmek.

439-Volta atmak :

Bir aşağı bir yukarı dolaşmak.

440-Yabancılık çekmek :

Bir iş veya çevrede yabancı olmaktan doğan güçlüklerle uğramak.

441-Yağmasa da gürllemek :

Elinden bir şey gelmese de sözle destek vermek.

442-Yağıp gürllemek :

Birden çok sinirlenmek.

443-Yağmur yağarken küpünü

doldurmak :

Fırsat varken ondan yararlanıp para veya mal edinmek.

444-Yağmurdan kaçarken doluya

tutulmak :

Güç bir durumdan kurtulayım derken daha kötüsüyle karşılaşmak.

445-Yakasına yapışmak :

Hesap sormak veya bir şey istemek için tutup bırakmamak.

-DEYİMLER-

446-Yakasını bırakmamak :

Bezdirecek kadar üstüne düşmek, rahat vermemek, ısrar etmek.

447-Yakayı ele vermek :

Kaçamayarak ele geçmek, yakalanmak.

448-Yakışık almamak :

Yerinde olmamak, uygun düşmemek.

449-Yan çizmek :

Bir işten kaçmak .

450-Yan gelip yatmak :

Bir işe karışmayarak rahatına bakmak, keyfince yaşamak.

451-Yan gözle bakmak :

Belli etmeden, göz ucuyla bakmak.

452-Yanına bırakmamak :

Cezasız bırakmamak, oç almak.

453-Yanına kâr kalmak :

Cezasız kalmak.

454-Yangına körükle gitmek :

Gerginliği, uzlaşmazlığı artıracak biçimde davranmak .

456-Yaraya merhem olmak :

Zorunlu ihtiyacı karşılamak.

457-Yaraya tuz biber ekmek :

Bir derdin acısını çoğaltmak.

458-Yarı yolda bırakmak :

Yapılan yardımı sonuna kadar sürdürmemek.

459-Yaş akıtmak :

Ağlamak.

-DEYİMLER-

460-Yaş tahtaya basmamak :

Bir işte uyanık davranarak
aldanmamak.

461-Yatak yorgan yatmak :

Ağır hasta olmak.

462-Yaygarayı basmak :

Bağırıp çağırmak.

463-Yelkenleri suya indirmek :

Direnmekten vazgeçip
karşısındakinin dediğini
benimsemek, kabul etmek.

464-Yer yarılıp içine girmek :

Yitirilip bir türlü bulamamak.

465-Yerden yere vurmak :

Birine türlü yönlerden saldırarak
onu çok aşağılayıcı bir duruma
düşürmek.

467-Yeri göğü birbirine katmak :

Aşırı telaş yaratmak.

468-Yerin dibine geçmek :

Çok utanıp sıkılmak.

469-Yerinde yeller esmek :

Artık bulunmamak, yok olmak.

470-Yerle bir etmek :

Temeline kadar yok etmek, tahrip
etmek.

471-Yeşil ışık yakmak :

Uygun olabileceğini, izin
verilebileceğini belli etmek.

-DEYİMLER-

473-Yıldızları barışmamak :

Görüş, duygu ve düşünce bakımından uyuşmamak.

474-Yoluna can vermek :

Birinin uğruna ölmek.

475-Yuları birinin elinde olmak :

Bir kimsenin davranışları birinin denetiminde, yönetiminde olmak.

477-Yumurta kapıya dayanmak :

Yapılacak iş için zaman çok daralmak.

479-Yuvasını bozmak :

Ev ve aile düzenini dağıtmak.

480-Yük altına girmek :

Ağır bir görevi üzerine almak.

481-Yüreği ağzına gelmek :

Birdenbire çok korkmak, aşırı korku veya sevinçten fazlasıyla heyecanlanmak, endişelenmek.

482-Yüreği hop etmek :

Birdenbire korkup heyecanlanmak.

483-Yüreği kan ağlamak :

Derinden acı duymak, çok üzülme.

484-Yüreğine ateş düşmek :

Felakete uğramak, çok üzülme.

-DEYİMLER-

485-Yüreğine su serpmek :

Bir kimseyi kaygı sebebinin ortadan kalkmasıyla veya yeniden umut verecek bir haberle ferahlatmak.

486-Yüz verince astar istemek :

Kendisine gösterilen küçük bir ilgiden şımararak geniş yetki elde etmeye, daha çok yarar sağlamaya çalışmak.

487-Yüzüne hasret kalmak :

Birinden veya bir şeyden yoksun kalmak, özlemek.

488-Yüzüne kan gelmek :

Sağlığı yerine gelmek, benzinin solgunluğu geçmek.

489-Yüzünü güldürmek :

Birini mutlu etmek, birine iyilik etmek.

490-Yüzünü kara çıkarmak :

Birini utandırmak.

493-Zeytinyağı gibi üste çıkmak :

Bir sorunda haksız olduğunu kabul etmemek, ustalıkla kendini haklı çıkarmaya çalışmak.

494-Zıvanadan çıkmak :

Çok sinirlenmek, öfkelenmek.

-DEYİMLER-

495-Zihnini kurcalamak :

Bir şey sık sık hatırlanıp insanı düşündürmek.

497-Zirveye çıkmak :

En üst düzeyde ilgi çekmek, herkes tarafından konuşulur olmak.

498-Zokayı yutmak :

Aldatılarak büyük zarara uğramak.

499-Züğürt tesellisi :

Kavuştuğu önemsiz şeyin, elde edemediği önemli şeyleri aratmadığını söyleyerek kendini avutma.

HARFLERİN DÜNYASINDAYIM

ATASÖZÜ VE DEYİM AVCILARI

